

Kan man sammenligne ulike slukkeverktøy og metoder?

Hvilket slukkeverktøy har brannvesenet egentlig bruk for? Og er slukkeeffekten like god om man bruker en skjæreslokke eller et slokkespyd? Og hva har man bruk for når? Per i dag finnes det ingen dokumentasjon på hvordan de ulike slukke metodene fungerer sett i forhold til hverandre. Den slags dokumentasjon trenger brannvesenet, og det er hva forskningsprosjektet «Slukke metoder med lite vann» skal finne svar på.

Ulike typer slukke metoder ble testet ut.

Tekst: Synnøve Haram | Foto: Kristian Hox

Vi har tatt en prat med varabrannsjef i Skien brann- og feiervesen Ove Stokkeland som er Norges brannbefals landsforbund (NBLF) sin representant i forskningsprosjektet «Slukke metoder med lite vann». Prosjektet er et samarbeid mellom DSB, NBLF, SP Fire Research og RVR/FNO. Prosjektet er finansiert av DSB og forskningsmidler fra Regionalt forskningsfond Midt-Norge.

- Det er viktig å få gjort de undersøkelsene som vi er i ferd med å gjøre nå. Dette har vært et tema i svært mange år i de fleste brannvesen. Det kommer stadig vekk nye slukke metoder, og vi har svært lite dokumentasjon å støtte oss på. Vi føler heller ikke at DSB har vært så aktive på dette området. Kunnskapen om nye slukke metoder og verktøy for brannslukking er for dårlig, og det kommer stadig nye produkter og metoder på markedet, sier Stokkeland.

Finne riktig verktøy

- Mitt inntrykk er også at mange brannvesen kjøper inn for eksempel en skjæreslokke og først i etterkant finner ut av hvordan de kan bruke den og om de egentlig har bruk for den. Kanskje kunne de har nøyd seg med et slokkespyd til en brøkdelt av prisen. Kanskje er dette like effektivt som et dyrt verktøy. Kanskje de også kunne ha klart seg med og borre et hull i

veggen og tømte et pulverapparat inn? Per i dag har vi ikke kunnskap om hvilke metoder som slukker best og når, og hvordan de er sammenlignet med hverandre. Og det er det viktig at vi skaffer oss, sier Stokkeland.

Han sier videre at målsetningen med rapporten fra **SP Fire Research** er at den skal bli så lettlest og tilgjengelig at ethvert brannvesen skal kunne bruke den som et grunnlag for å velge riktig verktøy/metode basert på sine risici og type brannvesen.

- Og trenger alle brannvesen et dyrt slukkeverktøy? Kanskje vil brannvesenet ha like mye nytte av å øke kompetansen sin i på de verktøy de allerede har i stedet for å kjøpe dyrt utstyr. Vi har allerede sett at kompetanse knyttet til bruk av verktøyene er det aller viktigste, sier Ove Stokkeland. Grunnlaget for vurderinger her er blant annet hva slags type branner som er typisk for kommunen? Og hvor lang innsatstid har man?

Ulike metoder

I forbindelse med forsøkene i Ski- en før jul gjorde man forsøk med skjæreslokke, slokkespiker, pulver, CO₂, skum og tradisjonell røykdykking med vann.

- Så ble temperatur og reantenning målt. Alle data vil bli sammenlignet, og vi vil forsøke å konkludere med hva var bra, dårlig og like godt når det

gjelder metoder og verktøy. Og hvilken metode vil fungere best når den brukes riktig?, sier Stokkeland.

Dette er bare en av testene som er gjort i prosjektet. **SP Fire Research** samler i tillegg inn data fra hele landet.

- Dette vil også bli sammenlignet med tester som skal gjøres på brannlaboratoriet, sier han.

RVR

Også RVR-avdelingen i FNO deltar i prosjektet.

- For dem er det viktig å finne ut av hvilke metoder som vil si hva for skade potensialet og restverdiredningen. Ofte vil det kunne være bedre å bruke mindre vann i forhold til sekundærskadene, sier Stokkeland.

Langvarig prosjekt

Dette vil ende opp som et ganske langvarig prosjekt.

- Når vi kommer i mål vil det ha gått omkring tre år fra vi startet opp, sier Ove Stokkeland.

Og dette har å gjøre med at det ikke er lett å skaffe økonomiske midler til denne type prosjekter.

- Det kommer litt midler fra ulike kanter. DSB har stilt penger til rådighet gjennom sin støtte til **SP Fire Research**. NBLF bidrar med fagpersoner fra forskjellig brannvesen som har fordypet seg i egenskapen

Slukkeforsøk foregikk både fra innsiden og utsiden.

til de forskjellige verktøy. Og så er resten opp til Dugnads-Norge. Det er mitt lille hjertesukk oppi dette arbeidet. For å få dette i mål er vi avhengige av at brannsjefene rundt omkring lar folkene sine få fri til å delta i prosjektet. DSB bruker altfor lite penger på forskning og utvikling, og de går ikke i bresjen med nyteknisk omkring nye metoder og nye verktøy for brannslukking. Og slik har det vært lenge. Dessverre preget dette både lengden og kvaliteten på de få prosjekter som blir iverksatt, sier Ove Stokkeland.

Men han syns det er svært positivt at Regionalt forskningsfond Midt-Norge har bidratt til prosjektet gjennom søknaden til Trøndelag **brann** og redning, Stjørdal brannvesen og **SP Fire Research**.

Mye spennende

Det er mye spennende som skjer når det gjelder nye slukke metoder.

- Og det meste av det som blir kjent omkring effektivitet og bruk av nye metoder kommer fra brannvesenet. En ting vi ikke har hatt tid til å se på enda er metoder som baserer seg på polymere tilsetningsstoffer. Dette er veldig interessant, og ser ut som en

Helse og miljø

Og så er det et sentralt helse- og miljøaspekt knyttet til tilsetningsstoffer i skum og andre stoffer som brukes til brannslukking.

- Om det er mindre enn 2 % innblanding av et stoff, så trenger man ikke å oppgi alle komponentene som er i. Dette skaper usikkerhet i forhold til om noen av stoffene for eksempel endrer karakter ved oppvarming. Vil de bli helseskadelige for brannfolk? Og kan noen av dem forårsake skadelige spaltningsprodukter for helse og miljø?, sier Ove Stokkeland.

Dette er ting som også Miljødirektoratet har vært opptatt av å finne ut av. Så forhåpentligvis vil dette kun-

ne avstedkomme et nytt forskningsprosjekt. Også i Sverige og Finland er man interessert i dette teamet, og Stokkeland håper at man sammen med dem kan få til en nordisk workshop for å finne ny kunnskap om dette temaet.

effektiv metode når det gjelder slukking og forhindring av reantenning. Også kan det synes som om pulver får sin renessanse etter 20 år. Det er velegnet til å slå ned en initialbrann raskt og effektivt, og det blir mindre vannskader. Slike ting er det viktig at vi finner ut av og får dokumentasjon på, sier Ove Stokkeland.